

Ympäristölautakunta 08.12.2020 § 91

§ 91

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan ja ympäristöluvan muutoshakemuksesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Salonpää Lea

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristölautakunta päättää antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle (AVI) seuraavan lausunnon ympäristölupahakemuksesta (ESAVI/18969/2020), joka koskee Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan ja ympäristöluvan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa. Lausuntoa on pyydetty 21.12.2020 mennessä. AVI on pyytänyt lausuntoa Espoon kaupungilta, Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Espoon kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta. Espoon kaupungin lausunnon ympäristölupahakemuksesta antaa ympäristölautakunta Espoon kaupungin hallintosäännön I osan 4. luvun 9 §:n 13 kohdan perusteella.

Toiminta-aikojen muutos

Espoon ympäristölautakunta puoltaa haettuja toiminta-aikojen muutoksia tietyin edellytyksin. Muutoshakemuksen mukaan toimintaa, mukaan lukien melua aiheuttavat huoltotoimenpiteet ja koneiden korjaus, saisi harjoittaa HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa arkipäivisin klo 6-22 ja viikonloppuisin klo 7-18 sekä poikkeustapauksissa myös arkipäivisin klo 7-16. Tämä muutos laajentaisi melua aiheuttavaa toimintaa tunnin aamulla klo 6-7 ja toisen tunnin illalla klo 21-22 verrattuna nykyisiin toiminta-aikoihin. Samoin muutos antaisi toimintaluvan kaikille viikonlopuille, kun nykyisin toiminta on sallittua poikkeustapauksissa viikonloppuisin ja arkipäivisin klo 7-16. Meluavaa kuonan murskausta ei tehtäisi klo 6-7 välisenä aikana.

Vaikka vuonna 2020 teetetyn melumallinnuksen mukaan jätteenkäsittelykeskuksen toiminnoista aiheutuva melutaso jää lähiasutuksen kohdalla päiväajan lupaehdon LAeq 55 dB tasolle tai sen alapuolelle ja aamun klo 6-7 tunnin keskiäänitaso jää 45 dB tasolle tai sen alapuolelle, se ei kuitenkaan takaa sitä, etteikö toiminnasta aiheutuisi meluhaittaa lähiasutukselle, koska uudet toiminta-ajat mahdollistaisivat toiminnan kaikkina viikonloppuina. Mikäli lupa myönnetään toiminta-aikojen muutokselle, meluhaittojen ehkäisystä on varmistuttava riittävän selkeillä lupamääräyksillä ja vaikutusten seurannalla.

Ämmässuon Sortti-aseman pitäminen auki myös viikonloppuisin parantaa palveluja asukkaille merkittävästi. Monet ihmiset muuttavat viikonloppuisin

eivätkä nykyisin pysty viemään jätteeksi jääneitä tavaroita Ämmässuolle juuri silloin, kun esim. auto on vuokrattu käyttöön. Tämän vuoksi jätteitä hylätään muualle maastoon. Muille HSY:n Sortti-asetuille on haettu samoja aukioloaikoja, ja epäselvyyksien välttämiseksi kaikilla Sortti-asetuilla on syytä olla samat aukioloajat.

Jätteiden hyödyntämisen lisäaika vanhan kaatopaikan pinnan muotoilussa

Jätteiden hyödyntämiselle vanhan kaatopaikan pinnan muotoilussa voidaan myöntää haettua lisäaikaa vuoden 2023 loppuun asti. Kyse on pienestä noin 2,6 ha laajuisen lakialueen huipun pinnan muotoilusta hyväksytyillä jätteillä. Jätetäyttöön syntyviä painumia on täytettävä, jotta vesien hallinta saadaan luvan mukaiseksi. Muotoilua jatketaan samalla tavalla kuin tähänkin asti.

Eräiden jätteiden ja jätteenpolton pohjakuonan hyödyntäminen maarakentamisessa

Nykyisessä ympäristöluvassa määräykset ovat vanhan valtioneuvoston asetuksen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006, muutos 403/2009) (MARA-asetus) mukaisia. Nykyisin voimassa oleva MARA-asetus (VNA 843/2017) on lisännyt hyödynnettäviksi materiaaleiksi betonimurskeen ja käsitellyn jätteenpolton kuonan lisäksi tiilimurskeen sekä asfalttimurskeen ja -rouheen. Näitä jätteitä halutaan hyödyntää jätteenkäsittelykeskuksen teiden ja kenttäalueiden rakentamisessa. Ympäristölupaa on syytä muuttaa nykyisen lainsäädännön mukaiseksi, jotta hyötykäyttö lisääntyy ja kaikille toimijoille annetaan samat lainsäädännön suomat mahdollisuudet kiertotalouden edistämiseen.

Maarakentamisessa hyödynnettävän jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuuden korottaminen

Ympäristöluvan muutoksessa HSY hakee kloridin liukoisuuden raja-arvon korotusta 6 000 mg/kg:ksi koko jätteenkäsittelykeskuksen päällystettyihin kenttärakenteisiin. Nykyisen MARA-asetuksen (VNA 843/2017) mukainen raja-arvo päällystetyille kenttärakenteelle on 2 400 mg/kg (2,5-kertainen korotus). Hakemuksen mukaan tehdyissä laadunvalvontatutkimuksissa kuonan kloridin liukoisuus on vaihdellut vuonna 2019 välillä 860-4600 mg/kg. Kuonan liukoisuuden korotuksella halutaan turvata Vantaan Energian jätevoimalalla muodostuvien kuonien hyödyntäminen jätteenkäsittelykeskuksen alueella. Kentät päällystetään asfaltilla ja hulevedet ohjataan kaadoilla pois päällysteen päältä, jolloin vähennetään merkittävästi veden imeytymistä asfaltin läpi alapuolisiin rakennekerroksiin. Kloridin liukoisuuden raja-arvon korotuksesta on teetetty terveys- ja ympäristövaikutusten kokonaisarvio. Tehdyn riskinarvioinnin johtopäätöksenä todettiin, että hyödynnettävän jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuuden raja-arvon 2,5-kertaistamisesta ei aiheudu haitallisia terveys- tai ympäristövaikutuksia.

Kuonan hyötykäytön lisääminen erilaisilla hyväksyttävillä tavoilla on kannatettavaa ja Ämmässuon alue soveltuu siihen hyvin. Kuitenkin kloridin liukoisuuden korotuksen mahdollista vaikutuksista on oltava selvillä. Vaikka tehdyssä riskinarvioinnissa ei havaittu kloridin liukoisuuden korottamisen seurauksena haitallisia terveys- ja ympäristövaikutuksia, se on todennettava esim. ottamalla vesinäytteitä edustavista paikoista määrätyn ajan tai jollain muulla tavalla. Mikäli vaikutuksia havaitaan, korotetun kloridimäärän sisältävien kuonien käyttöä ja kenttärakenteita on

selvitettävä tarkemmin ja tarvittaessa tällaisten kuonien käytöstä on luovuttava.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

Toiminta voidaan aloittaa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, koska hakemuksessa esitetty toiminnan muutos ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi.

Päätös

Ympäristölautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Taustaa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) on 13.11.2020 päivätyllä kirjeellä pyytänyt lausuntoa Espoon kaupungilta, Espoon kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Espoon kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta HSY:n hakemuksesta, joka koskee Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan ja ympäristöluvan muuttamista ja toiminnan aloittamislupaa. Hakemuksen kuulutusaika on 13.11. - 21.12.2020. Lausuntoa pyydetään 21.12.2020 mennessä. Julkiset hakemusasiakirjat ovat luettavissa [aluehallintoviraston vesi- ja ympäristölupien tietopalvelussa](#).

Lupahakemuksen sisältö

Hakemus koskee Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan ja toimintaa koskevan ympäristöluvan muuttamista. Luvitettavat muutokset koskevat toiminta-aikojen pidentämistä, jätteiden hyödyntämisen lisääjän hakemista vanhan kaatopaikan pinnan muotoilulle ja jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa. Lisäksi haetaan maarakentamisessa hyödynnettävän jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuuden raja-arvon korottamista. Lupaa haetaan myös toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta.

Toiminta-aikojen muutos

Toiminta-aika

(lupamääräys A.1., E.4., H.29. ja H.36.)

Lupamääräyksessä A.1. (jätteenkäsittelykeskuksen toimintaa koskevat yleiset määräykset) todetaan, että

Toimintaa, mukaan lukien melua aiheuttavat huoltotoimenpiteet ja koneiden korjaus, saa harjoittaa HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa arkipäivisin klo 7.00–21.00 ja poikkeustapauksissa myös arkipäivisin ja viikonloppuisin klo 7.00–16.00.

Lupamääräyksessä E.4. (määräykset koskien sekajätteen ja energiajätteen käsittelyä) todetaan, että

Murskaus-, haketus-, seulpta- ja paalaustoimintaa saa suorittaa arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–21.00. Murskaimet, hakettimet, seulpta- ja paalauslaitteet on sijoitettava niin, että voimakkain ääni ei lähde melulle alltiiden kohteiden suuntiin.

Lupamääräyksessä H.29. (määräykset koskien asfaltti-, betoni- ja tiilijätteen murskausta, pilaantuneen maa-ainesjätteen seulptaa sekä käytöstä poistettujen renkaiden paloittelua) todetaan, että

Murskaus-, paloittelu- ja seulptatoimintaa saa suorittaa arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–21.00. Murskaimet, paloittelu- ja seulptalaitteet sekä muut jätteiden käsittelylaitteet on sijoitettava niin, että voimakkain ääni ei lähde melulle alltiiden kohteiden suuntiin.

Lupamääräyksessä H.36. (määräykset koskien sekajätteen ja energiajätteen käsittelyä) todetaan, että

Murskaus-, seulpta- ja paalaustoimintaa saa suorittaa arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–21.00. Murskaimet, seulpta- ja paalauslaitteet sekä muut jätteiden käsittelylaitteet on sijoitettava kaatopaikalla niin, että voimakkain ääni ei lähde melulle alltiiden kohteiden suuntiin. Meluhaittoja on ehkäistävä koteloinneilla.

Ympäristöluvan muutoshakemuksella haetaan muutosta nykyisiin toiminta-aikoja koskeviin lupamääräyksiin. Hakija ehdottaa lupamääräyksen A.1. muuttamista seuraavaksi:

Toimintaa, mukaan lukien melua aiheuttavat huoltotoimenpiteet ja koneiden korjaus, saa harjoittaa HSY:n Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa arkipäivisin klo 6.00–22.00 ja viikonloppuisin klo 7.00–18.00 sekä poikkeustapauksissa myös arkipyhisin klo 7.00–16.00.

Hakija ehdottaa lupamääräysten E.4., H.29. ja H.36. poistamista ja uusiksi lupamääräyksiä seuraavaa:

Sekajätteen paalausta ja kuonan käsittelyä saa harjoittaa arkipäivisin klo 6.00–22.00 ja viikonloppuisin klo 7.00–18.00 sekä poikkeustapauksissa myös arkipyhinä klo 7.00–16.00.

Murskaus-, paloittelu-, haketus- ja seulptatoimintaa saa suorittaa arkisin maanantaista perjantaihin klo 7.00–22.00 ja poikkeustapauksissa myös arkipyhinä ja viikonloppuisin klo 7.00– 16.00. Murskaus-, paloittelu-, haketus- ja seulptalaitteet on sijoitettava niin, että voimakkain ääni ei lähde melulle alltiiden kohteiden suuntiin.

Ämmässuon Sortti-aseamalla saa harjoittaa toimintaa maanantaista perjantaihin klo 6.00– 22.00 sekä lauantaisin ja sunnuntaisin klo 9.00–18.00.

Perustelut

Toiminta-aikoihin haettavien muutosten taustalla on toiminnallisia sekä toimintaympäristön muutoksiin liittyviä syitä. Lisäksi muutoksilla on myös positiivisia ympäristöhyötyjä. Toiminta-ajan laajentaminen mahdollistaa jätteiden kuljetukset ruuhka-ajan ulkopuolella aamun ensimmäisellä tunnilla. Ruuhkassa seisominen vie yhden kuorman ajoajan päivässä sekä lisää kuljetuksen aiheuttamia päästöjä. Toiminnan laajentaminen klo 6.00–

22.00:ksi mahdollistaa kuljetusurakoitsijalle täydet työtunnit kahdessa vuorossa ja sujuvoittaa työskentelyä. Lämmityskaudella käsittelykeskuksesta on tarve toimittaa polttoainetta voimalaitoksiin (sekajätepaaleja jätevoimalaan ja haketta lämpölaitoksiin) nyt haettavien laajempien aikojen puitteissa.

Meluamattomia huolto- ja kunnossapitotöitä tehdään tarvittaessa 24/7. Melua aiheuttamattomat koneiden ja laitoksien ylläpitotyöt on mahdollistettava toteutettavaksi jätteenkäsittelyn jälkeen ja ennen sekä laitosten osalta välittömästi, mikäli konerikko tai muu häiriö estää niiden käytön. Näin varmistetaan, että laitteisto on käytettävissä koko toiminta-ajan ja itse käsittelyaikaa ei ole tarpeellista pidentää. Melua aiheuttamattomiksi huoltotöiksi lasketaan muun muassa laitoksien sisällä tapahtuvat korjaus- ja huoltotyöt sekä esimerkiksi koneiden ja laitteiden rasvaukset sekä öljyjen ja osien vaihdot.

Sekajätteen paalauksen ja kuonan käsittelyn toiminta-aikaa on tarpeen laajentaa. Kuonan murskausta ei kuitenkaan tehdä klo 6.00–7.00 välisenä aikana. Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen otetaan vastaan sekajätettä Vantaan Energia Oy:n jätevoimalan huoltojen aikana. Mitä nopeammin sekajäte paalataan, sitä vähemmän esiintyy mahdollisia hajuhaittoja sekä haittaeläimiä. Kuona käsitellään vuosittain urakaluontoisesti keskimäärin 3-4 kuukauden aikana. Toiminnan laajentaminen klo 6.00–22.00:ksi sekä meluamattomien huoltotöiden salliminen 24/7 mahdollistaa urakoitsijalle täydet työtunnit kahdessa vuorossa ja sujuvoittaa työskentelyä lyhentäen kokonaiskäsittelyaikaa.

Kuonan käsittelyn perusprosessiin ei enää kuulu murskaaminen vaan syntyvä ylite murskataan eräkohtaisesti, arviolta kerran vuodessa, haettujen murskausaikojen mukaisesti. Kuonan käsittely on seulontaa, mutta se ei aiheuta niin paljon melua kuin maa-ainesten/betonin seulominen. Käsittelyalue on myös suojaisassa paikassa asutukseen nähden.

Ämmäsuon Sortti-asema on asiakkaille auki ma-pe 7.00–21.00 kuten tähänkin asti. Asemalla tarvitaan tunti työskentelyaikaa aukioloaikojen ulkopuolella, jotta työt saadaan tehtyä Sortti-asemalla turvallisesti. Lauantaisin ja sunnuntaisin aseman aukiolo ja toiminta tullaan sovittamaan 9.00–18.00 väliseen aikaan. Sortti-asemat ovat erityisesti keväisin ja syksyisin erittäin ruuhkaisia. Asiakkaiden yleisin toive asemien palvelujen parantamiseksi on nykyistä laajemmat aukioloajat lauantaisin ja sunnuntaisin. Laajemmilla aukioloajoilla on myös roskaamista vähentävä vaikutus, kun asiakkaat voivat toimittaa jätteitä myös viikonloppuisin. Toiminnanharjoittajan tiedossa ei ole Ämmäsuon Sortti-aseman toiminnan melusta tai muusta ympäristöhaitasta tehtyä valitusta koko sen toiminta-ajalta.

Pääkaupunkiseudun muille Sortti-asemille (Jorvas, Kivikko, Konala, Ruskeasanta) on haettu samoja toiminta-aikoja ja hakemukset ovat parhaillaan vireillä Etelä-Suomen aluehallintoviratossa. Mikäli muille Sortti-asemille myönnetään haetut uudet toiminta-ajat, Sortti-asemilta on niiden pienen varastointikapasiteetin vuoksi tarpeen tuoda jätteitä Ämmäsuon käsittelykeskukseen nyt haettavien toiminta-aikojen puitteissa.

Pääkaupunkiseudun vesihuollon toimivuuden varmistamiseksi kriittisten varaosien haku ja korjaustöiden aikaisien välttämättömien jätejakeiden toimitus tulisi olla mahdollista 24/7. HSY vesi on varastoinut Ämmäsuolla joitakin tarvitsemiaan varaosia kuten putkia. Akuuteissa putkirikoissa

materiaalia on haettu ja pieniä massakuormia on tuotu Ämmässuolle myös viikonloppuina.

Toiminta-aikojen muutokset eivät tuo muutoksia liikennemääriin. Jatkossakin Ämmässuolle tapahtuvasta kuljetusliikenteestä noin 60 % jakaantuu tasaisesti klo 11.30–15 välille. Sortti-asemalle tapahtuva liikenne tapahtuu suurimmaksi osaksi klo 12–17 välisenä aikana.

Melu

Ramboll Finland Oy on tehnyt Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toimintojen melumallinnuksen vuonna 2016. Ramboll on päivittänyt melutietoja Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen meluselvityksessä vuonna 2017. Tulosten perusteella jätteenkäsittelykeskuksen toimintojen aiheuttama melu ei ylitä lähimpien asuintalojen kohdalla missään mallinnustilanteessa päiväajan lupaehtoa L_{Aeq} 55 dB.

Sito Oy on mitannut Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen melua 11.12.2017 kolmessa lähimmässä kohteessa jätteenkäsittelykeskuksen pohjois- ja länsipuolella Kolmperässä, Laitamaalla ja Råbackassa. Mittausten aikana jätteenkäsittelykeskuksen toiminnot olivat käynnissä normaalisti. Mittausten mukaan jätteenkäsittelykeskuksen toimintojen aiheuttama keskiäänitaso alitti ympäristöluvan mukaisen päiväajan raja-arvon 55 dB mitatuissa kohteissa.

Ramboll on mitannut melua 31.5.2018 samoissa pisteissä. Mittaukset ajoitettiin niin, että Ämmässuon alueella oli muun normaalin toiminnan lisäksi myös kiviaineksen murskaus. Mittauspisteen 1 osalta ei voitu varmuudella sanoa ylittyikö vai alittuiko raja-arvo 55 dB mittausepävarmuus huomioiden. Mittauspisteellä 1 vallitseva melulähde oli kuitenkin Turuntie, eikä jätteenkäsittelykeskuksen toiminta kuulunut pisteelle juuri lainkaan, joten arvioitiin, että pelkkä HSY:n toiminnasta aiheutuva melu ei ylitä ympäristöluvassa mainittua raja-arvoa. Mittauspisteiden 2 ja 3 osalta melutaso jäi mittausepävarmuus huomioiden päiväajan raja-arvon 55 dB alapuolelle.

HSY on tehnyt myös omavalvontamittauksia samoissa paikoissa vuosina 2018 ja 2019. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen ympäristömelun omavalvontamittausten tulokset eivät merkittävästi eroa aikaisempien vuosien tuloksista.

Jätteenkäsittelykeskuksen toimintojen melumallinnus on päivitetty kesällä 2020. Mallinnuksen perusteella jätteenkäsittelykeskuksen toimintojen aiheuttama melu ei ylitä lähimpien asuintalojen kohdalla missään mallinnustilanteessa päiväajan lupaehtoa L_{Aeq} 55 dB. Mallinnuksen mukaan jätteenkäsittelykeskuksen toiminnoista aiheutuva aamun klo 6-7 tunnin keskiäänitaso $L_{Aeq 6-7}$ on lähiasutuksen kohdalla tasolla 45 dB tai sen alapuolella.

Jätteiden hyödyntämisen lisäajan hakeminen vanhan kaatopaikan pinnan muotoilussa

Lupamääräyksessä B.5. todetaan, että

Jätteiden hyödyntämisessä vanhalla kaatopaikalla on noudatettava FCG Finnish Consulting Group Oy:n 13.12.2010 päivätyn Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen vanhan kaatopaikan viimeistelyn täyttösuunnitelmaa ja 1.11.2010 päivättyä ”Tilanne noin vuonna 2010” -

asemapiirustusta YMP P11309 Liite 1, "Tilanne noin vuonna 2020" - asemapiirustusta YMP P11309 Liite 2 ja poikkileikkausta YMP P11309 Liite 3 ja tämän päätöksen määräyksiä. Kaatopaikan lopullinen lakikorkeus pintarakenteineen saa olla korkeintaan +107 m ja täyttöalueiden luiskakaltevuudet saavat olla jyrkimmillään 1:3. Muotoilun aikana havaitut suunnitelman muutostarpeet on täydennettävä suunnitelmaan. Täydennetty muotoilu- ja viimeistelysuunnitelma on toimitettava tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Espoon kaupungin ja Kirkkonummen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille.

Vanhan kaatopaikan muotoilua saa jatkaa kaatopaikan lakialueella suunnitelmien mukaisesti vuoden 2020 loppuun asti. Muotoilussa saa hyödyntää yhteensä enintään 650 000–780 000 m³ edellä määräyksessä B.2. hyödynnettäväksi hyväksytyjä jätteitä.

Vanhan kaatopaikan lakialueen viimeistely on edennyt kaatopaikan pintarakenteiden toteutuksen osalta ja vuoden 2020 lopussa lakialueella on enää vain noin 2,6 ha laajuinen lakialueen terassitien sisäpuolella oleva muotoilutäyttöalue, josta puuttuu kokonaan ympäristöluvan mukainen kaatopaikan pintarakenne. Ko. alueelle rakennetaan vuosina 2021–2023 viimeistelysuunnitelmassa esitetty pintarakenteen alaosa eli pintarakenteen rakennekerrokset kuivatuskerrokseen asti. Myös ympäristöluvan mukaista pintakerrosta (pintamaakerros 800 mm ja sen yläpuolinen kasvukerros 200 mm) toteutetaan vanhan kaatopaikan alueelle viimeistelysuunnitelman mukaisesti.

Muutoshakemuksella haetaan lisää aikaa jätteiden hyödyntämiselle vanhan kaatopaikan noin 2,6 ha laajuisen lakialueen huipun pinnan muotoilussa vuoden 2023 loppuun asti.

Perustelut

Lakialueen huipulle jää kaatopaikan viimeistelyrakenteiden vaiheistussuunnitelmassa esitetty vajaan 3 ha laajuinen alue, jota on vielä muotoiltava ja tasattava säännöllisesti ennen kuin sen pintarakenteet toteutetaan. Jätetäytön painuminen on lakialueella epätasaista, jolloin erityisesti huipun muoto pyrkii muuttumaan vesienhallinnan kannalta epäedulliseksi. Painumisen aiheuttamat muodonmuutokset joudutaan tasaamaan lisätäytöillä, jotta lakialueen kaltevuudet ja korkeustasot säilyvät lupamääräyksen B.5. mukaisina. Lakialueen huipun muotoiluun ja tasaukseen tarvittavat lisätäytöt ovat muotoiluvaiheen täyttöihin verrattuna vähäisiä ja niiden tarpeeksi on arvioitu vuosina 2021–2023 enintään 30 000-50 000 m³.

Eräiden jätteiden ja jätteenpolton pohjakuonan hyödyntäminen maarakentamisessa

Lupamääräyksessä H.58. todetaan, että

Jätteenkäsittelykeskuksen alueella saa hyödyntää betonimursketta jätteenkäsittelykeskuksen teiden ja kenttäalueiden rakentamisessa. Hyödynnettävän jätteen on kuuluttava eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa annetun valtioneuvoston asetuksen (591/2006) soveltamisalaan. Lisäksi jätteenkäsittelykeskuksen alueella saa hyödyntää tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltavaa jätteenpolton kuonaa jätteenkäsittelykeskuksen teiden ja kenttäalueiden rakentamisessa.

Lupamääräyksessä H.59 viitataan valtioneuvoston asetukseen eräiden jätteiden hyödyntämisestä maarakentamisessa (591/2006, muutos 403/2009).

Muutoshakemuksella halutaan muuttaa em. lupamääräystä niin, että jätteiden hyödyntäminen toteutetaan voimassa olevan MARA-asetuksen (VNA 843/2017) mukaisesti, kun nykyiset lupamääräykset viittaavat hyödyntämisessä vanhaan MARA-asetukseen (VNA 403/2009). Jätteenkäsittelyalueen maanrakentamisessa halutaan hyödyntää betonimurskeen (10 13 14, 17 01 01, 17 01 07, 19 12 12) ja käsitellyn jätteenpolton kuonan (19 01 12, 19 12 09 tai 19 12 12) lisäksi tiilimursketta (10 12 08 tiilijäte) sekä asfalttimursketta ja -rouhetta (17 03 02) jätteenkäsittelykeskuksen teiden ja kenttäalueiden rakentamisessa MARA-asetuksen mukaisesti muutosluban mukaisilla lupamääräyksillä ilman erillistä ilmoitusmenettelyä.

Perustelut

Betonimurskeen, tiilimurskeen sekä asfalttimurskeen ja -rouheen käyttö on sallittua MARA-asetuksen mukaan hakemuksen mukaisissa väylä- ja kenttärakenteissa. Jätteiden haitallisten aineiden liukoisuudet ja pitoisuudet eivät ylitä MARA-asetuksen liitteessä 2 säädettyjä raja-arvoja ja jätteet täyttävät liitteessä 2 säädetyt muut vaatimukset.

Betonimurskeen, tiilimurskeen sekä asfalttimurskeen ja -rouheen jäteperäiset jakeet hyödynnetään koko jätteenkäsittelykeskuksen alueella, mutta ensisijaiset hyödyntämiskohteet ja niiden pinta-alat ovat:

1. Vanha kaatopaikka, pinta-ala noin 52 ha (väylärakenteet)
2. Kaatopaikka, pinta-ala noin 12,4 ha (väylärakenteet)
3. ET-2 alue, pinta-ala noin 10 ha (väylä- ja kenttärakenteet)
4. Laajennusalueen kiviainesten jalostus- ja varastointialue, pinta-ala noin 10 ha (väylä- ja kenttärakenteet)
5. Laajennusalueen kiviainesten varastointialue, pinta-ala noin 5 ha (väylä- ja kenttärakenteet)

Hyödynnettävän betoni- ja tiilimurskeen sekä asfalttimurskeen ja -rouheen enimmäismääräksi haetaan yhteensä 100 000 tonnia vuodessa maarakentamiskohteissa.

Käsitellyn jätteenpolton kuonan (19 01 12, 19 12 09 tai 19 12 12 käsitellyt jätteenpolton kuonat) käyttö on sallittua MARA-asetuksen mukaan hakemuksen mukaisissa väylä- ja kenttärakenteissa. Jätteen kerrospaksuuksissa noudatetaan MARA-asetuksen mukaista $\leq 1,5$ m kerrospaksuutta ja suurinta sallittua palakokoa (50 mm).

Pohjaveden enimmäiskorkeuden ja MARA-rakenteen alapinnan välisen etäisyyden tulee olla MARA-asetuksen mukaisesti vähintään yksi metri.

Laadunvalvontatutkimukset toteutetaan MARA-asetuksen mukaisesti ennen hyödyntämistä. Jättemateriaaleista selvitetään tarpeen mukaan mm. liukoisuusominaisuudet, kemiallinen pysyvyys, tekninen kelpoisuus sekä yhteensopivuus ja reagoimattomuus muiden materiaalien kanssa. Asfalttimurskeen ja -rouheen ympäristökelpoisuutta ei pääsääntöisesti tarvitse osoittaa erikseen, ellei se ole peräisin polttoaineiden varastointi tai käsittelyalueilta. Laitosmaisessa tuotannossa syntyvien jätteiden (esim. jätteenpolton kuonan) ympäristökelpoisuus tutkitaan säännöllisesti joko laitoksella tai HSY:n toimesta.

Maarakentamisessa hyödynnettävän jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuuden korottaminen

Kloridit ovat erilaisia suolayhdisteitä. Tunnetuin kloridi on tavallinen ruokasuola eli natriumkloridi (NaCl).

Ympäristöluvan muutoksessa jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuudelle haetaan 6 000 mg/kg raja-arvoa koko jätteenkäsittelykeskuksen päällystettyihin kenttärakenteisiin. Voimassa olevassa ympäristöluvassa on myönnetty maarakentamisessa hyödynnettävälle jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuudelle luvan aikaisen MARA-asetuksen (591/2006, muutos 403/2009) liitteessä 1 peitetulle rakenteelle tai päällystetylle rakenteelle säädettyt tuhkien raja-arvot. Nyt haetaan kloridin liukoisuuden korotusta 6 000 mg/kg:ksi, kun nykyisen MARA-asetuksen (VNA 843/2017) mukainen raja-arvo päällystetyille kenttärakenteelle on 2 400 mg/kg (2,5-kertainen korotus).

Perustelut

Hakemuksen liitteenä 6 on esitetty terveys- ja ympäristövaikutusten kokonaisarvio kloridin liukoisuuden raja-arvon korotuksesta. Tehdyn riskinarvioinnin johtopäätöksenä todettiin, että hyödynnettävän jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuuden raja-arvon 2,5-kertaistamisesta ei aiheudu haitallisia terveys- tai ympäristövaikutuksia. Kentät päällystetään asfaltilla ja hulevedet ohjataan kaadoilla pois päällysteen päältä, jolloin vähennetään merkittävästi veden imeytymistä asfaltin läpi alapuolisiin rakennekerroksiin. Alueen pohjavettä ei käytetä talousvetenä, eikä alueen välittömässä läheisyydessä ole pohjavesialueita, joille aineiden kulkeutuminen olisi mahdollista.

Näin ollen hyödyntämisestä ei arvioida aiheutuvan ihmisiin kohdistuvia terveysriskejä. Käytännössä kohteessa teoreettisesti mahdollinen altistuva kohde voi olla vesieliöt, mikäli kloridia pääsee pintavesiin. Kuitenkin yliarvioituilla liukoisuustasoilla tarkasteltujen haitta-aineiden aiheuttamat pitoisuusvaikutukset vastaanottavassa vesistössä jäävät niin vähäisiksi, ettei kuonan hyötykäytöstä aiheudu merkittäviä ekologisia vaikutuksia tai riskejä.

Ympäristövaikutukset

Toiminta-aikojen muutos

Liikennemääriin ei tule arvion mukaan muutoksia toiminta-aikojen muuttumisen myötä. Kuljetusliikenne aiheuttaa pakokaasupäästöjä. Toiminta-aikojen muutosten myötä liikenteen aiheuttamat ilmapäästöt jakaantuvat pidemmälle ajanjaksolle päivän aikana.

Aamulla klo 6.00–7.00 jätteenkäsittelykeskuksen alueella tapahtuu jätteen, kemikaalien, polttoaineiden ja tarvikkeiden vastaanottoa, kuljetuksia, lastausta, jätteen paalausta ja kuonan käsittelyä. Murskaus-, paloittelu-, haketus- ja seulontatoimintaa tehdään klo 7.00–22.00. Kuljetusten ja vastaanoton toiminta-ajan laajentamisen meluvaikutus on pieni. Paalauksen ja kuonan käsittelyn melu aamulla suuntautuu pääosin jätteenkäsittelykeskuksen eteläpuolelle, eikä yöajan raja-arvo ylity jätteenkäsittelykeskuksen ympäristön asuintalojen ja loma-asuntojen kohdalla aamun ensimmäisellä tunnilla hakemuksen mukaisilla toiminnoilla

ja toiminta-ajoilla. Toiminta-ajan laajentaminen illalla klo 21 -> 22 kasvattaa hieman päiväajan keskiäänitasoja, mutta vaikutus koko päiväajan keskiäänitasoon on melko pieni, eikä se aiheuta päiväajan ohjearvojen ylittymistä ympäristön asuintalojen ja loma-asuntojen kohdalla.

Klo 6-22 ajan ulkopuolella jätteenkäsittelykeskuksessa tehdään vain melua aiheuttamatonta huoltotyötä, joksi lasketaan muun muassa laitoksien sisällä tapahtuvat korjaus- ja huoltotyöt sekä esimerkiksi koneiden ja laitteiden rasvaukset sekä öljyjen ja osien vaihdot. Tästä ei aiheudu sellaista melua, josta voisi aiheutua häiriötä jätteenkäsittelyalueen ulkopuolella.

Ramboll on tehnyt Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen ja sen ympäröivien toimintojen yhteismeluselvityksen päivityksen vuonna 2020. Selvityksessä on päivitetty jätteenkäsittelykeskuksen muuttuneet toiminnot melumalliin sekä muutettu toiminta-ajat vastaamaan ympäristölupahakemuksen mukaisia toiminta-aikoja.

Jätteenkäsittelykeskusta

lähimmät asuintalot sijaitsevat Laitamaan asuinalueella noin 450 m pohjoiseen ja Kolmperän asuinalueella noin 700 m luoteeseen jätteenkäsittelykeskuksen alueelta. Etelän suunnalla lähin yksittäinen asuintalo (Råbacka) sijaitsee noin 600 metrin päässä jätteenkäsittelykeskuksen alueelta.

Mallinnuksen perusteella jätteenkäsittelykeskuksen toimintojen aiheuttama melu ei ylitä lähimpien asuintalojen kohdalla missään mallinnustilanteessa päiväajan lupaehtoa L_{Aeq} 55 dB. Mallinnuksen mukaan jätteenkäsittelykeskuksen toiminnoista aiheutuva aamun klo 6-7 tunnin keskiäänitaso $L_{Aeq\ 6-7}$ Laitamaan ja Kolmperän asuinalueilla kokonaisuudessaan on alle 45 dB. Vastaavasti Råbackan suunnalla lähimpien asuintalon ja loma-asunnon kohdalla aamun klo 6-7 tunnin keskiäänitaso $L_{Aeq\ 6-7}$ on 43-45 dB. Tuloksia verrataan valtioneuvoston päätökseen melutason ohjearvoista (993/1992), jonka mukaan asumiseen käytettävillä alueilla melutaso ei saa ylittää päiväohjearvoa (klo 7-22) 55 dB eikä yöohjearvoa (klo 22-7) 50 dB.

Yhteismelumallinnuksessa päiväajan melualueissa on huomioitu Ämmässuon toimintojen lisäksi Kulmakorpi I ja Takapellon toiminnot sekä Turunväylän ja Nupurintien liikenteet. Yhteismelumallinnuksessa melutaso jää Laitamaan ja Råbackan alueilla L_{Aeq} 55 dB tasolle tai sen alapuolelle. Kolmperän asuinalueella melutaso on korkeimmillaan noin L_{Aeq} 58 dB. Tämä kuitenkin aiheutuu pääosin Turunväylän ja Nupurintien liikenteestä, sillä pelkästään Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksen toiminnoista aiheutuva melutaso on yli 10 dB alhaisempi kuin yhteismelutaso tieliikenteen kanssa.

Toiminta-aikojen muutos ei aiheuta päästöjä vesiin tai maaperään.

Vanhan kaatopaikan pinnan muotoilu

Vanhan kaatopaikan lakialueen huipun muotoilutäytön jatkamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia vanhan kaatopaikan ilmapäästöihin. Lakialueelle on sijoitettu vuodesta 2011 lähtien ympäristölupapäätöksen lupamääräyksessä B.2. ilmoitettuja kaatopaikalla hyödynnettäviä jätteitä, joista on muodostunut lokakuussa 2007 loppuneen sekajätteen loppusijoituksen päälle hyvin paksu täyttökerros, jonka läpi tuskin tulee merkittäviä ilmapäästöjä. Lakialueen huipun muotoilutäytön jatkamisella

muutaman vuoden ajan vuoden 2020 jälkeen ei ole enää käytännössä vaikutusta ilmapäästöihin.

Muotoiluajan pidentäminen ei aiheuta poikkeavaa melua tai tärinää.

Nykytilanteeseen nähden vanhan kaatopaikan lakialueen huipun muotoilutäytön jatkamisella ei ole merkittävää vaikutusta vesiin tai viemäriin johdettavien vesien määrään tai niiden laatuun, koska muotoilutäytön jatkaminen ei vaikuta lakialueen pintarakenteen toteutusaikatauluun.

Jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa

Voimassa olevassa ympäristöluvassa on myönnetty lupa hyödyntää jätteitä maarakentamisessa. Jätteiden hyödyntämisestä voi rakentamisen aikana aiheutua pölyämistä. Uusina luvitettavina materiaaleina ovat asfalttimurske ja -rouhe sekä tiilimurske, jotka eivät ole pölyvää ja haitta-aineiden pitoisuudet ovat alhaisia, joten niistä ei arvioida aiheutuvan ympäristö- tai terveysvaikutuksia. Hyödyntämiseen liittyvä liikennöinti ei eroa alueen muusta liikenteestä. Tiilimurskeen sekä asfalttimurskeen ja -rouheen liukoisten haitta-aineiden pitoisuudet ovat niin alhaisia, ettei niiden hyödyntäminen lisää päästöjä vesiin eikä viemäriin. Luvitettava muutos koskee myös jätteiden raja-arvojen päivittämistä nykyisen MARA-asetuksen mukaiseksi.

Maarakentamisessa hyödynnettävän jätteenpolton kuonan kloridin liukoisuuden korottaminen

Jätteenpolton käsitellyn kuonan kloridin liukoisuuden korotuksella ei arvioida olevan nykyisestä poikkeavia ympäristövaikutuksia. Korotukselle on tarvetta, koska tehdyt laadunvalvontatutkimukset osoittavat, että kuonan kloridin liukoisuus on vaihdellut vuonna 2019 välillä 860-4600 mg/kg. Kuonan liukoisuuden korotuksella turvataan Vantaan Energian jätevoimalalla muodostuvien kuonien hyödyntäminen jätteenkäsittelykeskuksen alueella uusiomateriaalien hyödyntämisen tavoitteiden mukaisesti.

Ympäristön kannalta paras käytäntö

Toiminnassa sovelletaan ympäristön kannalta parasta käytäntöä. HSY:n jätehuollolla on ollut vuodesta 1997 lähtien ISO 14001 ympäristöjärjestelmä, joten toiminnassa huomioidaan ympäristövaikutusten hallinta ja vähentäminen. HSY laatii vuosittain ympäristöohjelman, jossa asetetaan ympäristönsuojeluun liittyviä tavoitteita. Ympäristöasioiden jatkuvaa parantamista seurataan sisäisillä ja ulkoisilla auditoinneilla ja raportoinneilla sekä tunnistamalla, arvottamalla ja tarkastamalla ympäristönäkökohdat säännöllisesti.

Toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta

HSY hakee lupaa aloittaa hakemuksen mukainen toiminta mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Perusteluina toiminnan aloittamiselle on, että hakemuksen mukaiset toiminnot eivät lisää jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan ympäristövaikutuksia.

Päätöshistoria

